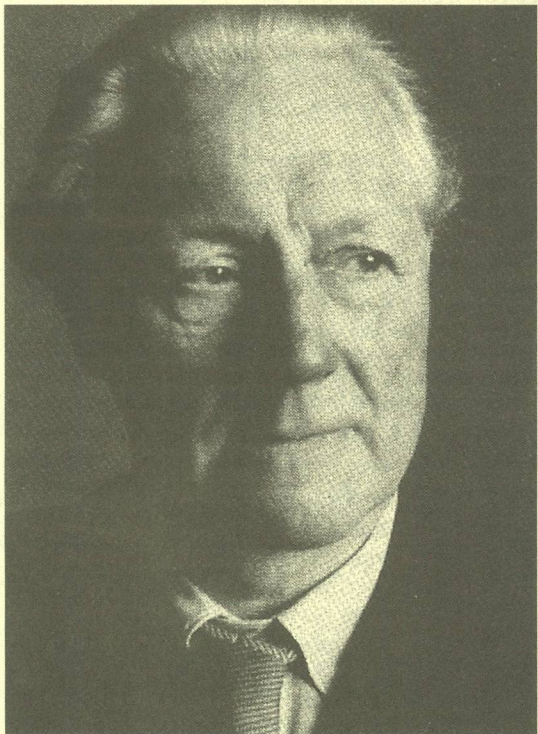

VRIENDT, Sam (eigenlijk Samuel) de (Schaar-
beek 14 november 1884 – Sint-Antonius-Brecht
26 juli 1974). Zoon van **Juliaan de Vriendt**.

Specialiseerde zich als schilder in religieuze en his-
torische taferelen (vooral geïnspireerd op zijn
frontervaringen tijdens de Eerste Wereldoorlog)
en in kinderportretten.

Zijn Vlaamsgezindheid werd De Vriendt van huis
uit meegegeven. In 1912 werd hij lid van de **Groe-
ningerwacht** te Antwerpen en voor de Eerste We-
reldoorlog was hij ook actief binnen de Frans-
Vlaamse vereniging **Pro Westlandia**.

In augustus 1914 meldde De Vriendt zich als vrijwil-
liger en samen met zijn jeugdvriend **Joe English**
raakte hij betrokken bij de **Frontbeweging**. De
Vriendt en English behoorden samen met **Juliaan
Platteau** ook tot de kring rond **Maria Belpaire**. Een
bekende tekening van De Vriendt uit die periode is
De doden bidden voor Vlaanderen, wat een reactie was
op het verbod van publicatie van *Gebed voor Vlaande-
ren* van **Cyriel Verschaeve**.

Kunstschilder Sam de Vriendt was tijdens de Eerste Wereldoorlog
actief in de Frontbeweging. Na de oorlog organiseerde hij de eerste
IJzerbedevaart naar het graf van zijn vriend Joe English (1920).

In 1919 werd De Vriendt tekenleraar aan de Sint-Lutgardisschool en het Sint-Henricusinstituut te Antwerpen, waarna hij in 1927 naar Brugge verhuisde om er directeur van de stedelijke academie te worden. Hij was voorzitter van de Brugse afdeling van het **Verbond der Vlaamse Oud-strijders** (vos) en organiseerde de eerste IJzerbedevaart naar het graf van zijn vriend English (4 september 1920). De Vriendt was korte tijd samen met Frans Daels voorzitter van het IJzerbedevaartcomité.

Na de capitulatie in mei 1940 bezwoer De Vriendt Leopold III in een gesprek namens de vos-leiding dat zij als één man achter hem stond. Tijdens de bezetting was hij medeverantwoordelijk voor de collaboratiepolitiek van het vos. Hij ondertekende de oproep van de leider van het **Vlaamsch Nationaal Verbond** (VNV) Staf de Clercq in *Volk en Staat* (11 augustus 1940) waarin deze in het kader van de verruimingsbeweging van het VNV opriep tot een grote nieuwe Volksbeweging. In augustus 1941 werd hij als niet-raadslid oorlogsschepen voor onderwijs en schone kunsten te Brugge. Hij benoemde **Renaat Veremans** tot directeur van het conservatorium en Platteau tot directeur van de schouwburg. In 1941 werd hij gouwleider voor West-Vlaanderen van **De Vlaamsche Kunstenaarsgilde** en tevens was hij lid van de Commissie Schone Kunsten van het VNV.

Na de bevrijding werd De Vriendt wegens politieke en culturele **collaboratie** veroordeeld tot drie jaar. In beroep werd die straf teruggebracht tot twee jaar en een geldboete van 300.000 frank. Na zijn vrijlating vestigde De Vriendt zich te Schaarbeek. Hij was in de naoorlogse periode nog betrokken bij de IJzerbedevaarten.

WERKEN: Artikelen in *De Vlaamsche Oudstrijder*.

LITERATUUR: 'Samuel De Vriendt. Bij gelegenheid van zijn aanstelling tot schepen van Schoone Kunsten en Onderwijs der stad Brugge', in *Volk en Staat* (28 augustus 1941); – P.J.A. Nuyens, 'Samuel De Vriendt overleden', in *Gazet van Antwerpen* (30 juli 1974); – G. Durnez, 'Sam De Vriendt vertolkte geest van IJzer-generatie', in *De Standaard* (31 juli 1974); – P.J.A. Nuyens, 'De Vriendt Samuel', in *NBW*, VII, 1977; – B. de Wever, *Greep naar de macht. Vlaams-nationalisme en Nieuwe Orde. Het VNV 1933-1945*, 1994.

ILLUSTRATIE(S), zie: Joe English, Emiel de Smedt (derde van links).

NICO WOUTERS